

Forslag til lov om oprettelse af en statsskole i Rødovre.

Fremsat den 4. februar 1954 af *undervisningsministeren*.

§ 1.

Undervisningsministeren bemyndiges til at oprette en statsskole (gymnasieskole) i Rødovre.

§ 2.

Anlægsudgifterne tilvejebringes således:

1) Rødovre kommune overdrager vederlagsfrit det fornødne grundareal for skolen til staten.

2) 25 pct. af udgifterne ved opførelse af bygningerne, herunder rektor- og pedelboliger, anskaffelse af inventar, samlinger og undervisningsmateriel, anlæg af sportsplads m. v. afholdes af statskassen.

3) De resterende 75 pct. af de under 2) nævnte udgifter afholdes af Brøndbyerne, Glostrup, Herstederne, Hvidovre, Høje-Taastrup, Rødovre og Vallensbæk kommuner efter indbyrdes overenskomst, der godkendes af undervisningsministeren.

§ 3.

Udgifterne ved skolens drift bevilges på de årlige finanslove. Ved normeringslov oprettes det fornødne antal tjenestemandstillinger for rektor, lærerpersonale og pedel.

Bemærkninger til lovforslaget.

I gennem en årrække har man i Københavns vestlige omegnskommuner haft store og stadigt stigende vanskeligheder ved at skaffe kvalificerede elever adgang til gymnasieskolerne.

Forældre og skoler i disse kommuner, der ønsker børnene gymnasieuddannet, er henvist til at benytte statsgymnasierne i hovedstadskommunerne. På grund af pladsmangel i disse er betingelserne for optagelse imidlertid meget strenge og hertil kommer, at afstanden til disse gymnasier med deraf følgende transportudgifter må afholde mange kvalificerede elever fra at søge optagelse. Dette er en tilstand, der med rette føles urimelig i betragtning af den store og stadigt voksende befolkningsgruppe, der her er tale om.

Forholdene har derfor været gjort til genstand for undersøgelser såvel i undervisningsministeriets udvalg til overvejelse af gymnasieforholdene (gymnasieudvalget) som i et særligt af kommunalbestyrelserne i Brøndbyerne, Glostrup, Herstederne,

Hvidovre, Høje-Taastrup, Rødovre og Vallensbæk nedsat udvalg. Som resultat heraf fremsatte de nævnte 7 kommuner i 1952 andragende om oprettelse af et statsgymnasium indenfor disse kommuners område (bilag 1), hvilket andragende gymnasieudvalget tilsluttede sig i sin betænkning af 13. november 1952 (bilag 2), hvori udvalget anbefaler oprettet ialt 3 nye gymnasieskoler i Københavns omegn, nemlig i Lyngby-Taarbæk, Hvidovre-Rødovre og på Amager.

Oprettelsen af en ny gymnasieskole på Amager beror bl. a. på nærmere forhandlinger med Københavns kommune, medens finansudvalgets tilslutning er opnået til oprettelse af et nyt statsgymnasium i Lyngby-Taarbæk kommune (med beliggenhed i Virum), idet det herved er tilkendegivet som en forudsætning, at nye statsgymnasier fremtidig søges oprettet ved lov.

I henhold hertil fremsættes nærværende lovforslag.

Til § 1.

Den her foreslåede gymnasieskole, der tænkes at skulle omfatte gymnasium med nysproglig linie og matematisk-naturvidenskabelig linie (2 klasserækker), realklasse samt mellemskole med 2 klasserækker, er særlig beregnet på at betjene de ovenfor nævnte kommuner.

Der har været forelagt undervisningsministeriet tilbud om grund fra Rødovre, Hvidovre samt Brøndbyernes kommuner og efter indgående forhandlinger, hvorunder kommunerne anmodede undervisningsministeriet om at træffe afgørelsen med hensyn til gymnasiets placering, og efter indhentede udtalelser fra boligministeriet, har man valgt at søge skolen opført på den af Rødovre kommune tilbudte grund. Kommunerne er i skrivelse af 9. juni 1953 underrettet om denne afgørelse, der har dannet grundlaget for de siden da førte forhandlinger om gymnasiets opførelse.

Til § 2.

Den foreslåede fordeling af anlægsudgifterne mellem stat og kommune svarer til den med Lyngby-Taarbæk kommune truffene ordning vedrørende opførelsen af statsgymnasiet i Virum.

Kommunerne har tiltrådt den nævnte udgiftsfordeling mellem stat og kommuner og har med hensyn til den indbyrdes udgiftsfordeling indgået den i bilag 3 omhandlede overenskomst, som er godkendt af Københavns amtsråd, og som også undervisningsministeriet kan godkende. Kommunernes bidrag forudsættes stillet til disposition, når bygge-riet er påbegyndt.

Til § 3.

Skolens driftsudgifter må afholdes fuldt ud af statskassen efter de for statsskolerne almindeligt gældende regler. Skolens oprettelse vil nødvendigvis gøre en forhøjelse af det ved statsskolerne på normeringsloven fastsatte antal tjenstemandsstillinger.

Bilag 1.**HVIDOVRE SOGNERÅD.**

Gymnasieudvalget.

Den 20. maj 1952.

Til undervisningsministeriet.

Sognerådene og skolekommissionerne i nedennævnte 7 kommuner har været samlet til møde og drøftet et fælles ønske om oprettelse af statsgymnasier indenfor disse kommuners område.

Da det er kommunerne bekendt, at det høje undervisningsministerium påtænker at oprette 2 nye statsgymnasier i den nærmeste fremtid, er nævnte kommuner enige i at rette nærværende henvendelse til den højtærede undervisningsminister om at se med velvilje på kommunernes ønske om, at disse nye statsgymnasier bliver placeret i de vestlige kommuners område.

Kommunerne har nedsat et udvalg på 7 medlemmer repræsenterende samtlige kommuner til at arbejde videre med spørgsmålet, og udvalget anmoder herved den højtærede minister om tilladelse til at forelægge sagen for ministeren ved et møde i den nærmeste fremtid.

Til foreløbig orientering for ministeren kan udvalget oplyse, at der for tiden fra vore kommuner deltager 102 elever i gymnasieklasser og 95 elever i gymnasiemellem-skolen.

Imødesende den højtærede ministers snarlige svar, tegner vi med højagtelse.

P. U. V.

Sv. Aagesen,
formand.

f. Hvidovre kommune

Sv. Aagesen,
form. f. skolekommissionen.

f. Rødovre kommune

Jens Poulsen,
form. f. skolekommissionen.

f. Glostrup kommune

Vald. Hansen,
sognerådsformand.

f. Høje Taastrup kommune

Ingemann Pedersen,
sognerådsformand.

f. Herstedernes kommune

Johs. Olsen,
form. f. skolekommissionen.

f. Vallensbæk kommune

Ellen Hansen,
form. f. skolekommissionen.

f. Brøndbyernes kommune

K. E. Andersen,
form. f. skolekommissionen.

Bilag 2.

UDVALGET TIL OVERVEJELSE AF
GYMNASIESKOLEFORHOLDENE.

København, den 13. november 1952.

Til undervisningsministeriet.

Blandt de nærværende udvalg af undervisningsministeriet til erklæring oversendte sager har udvalget haft lejlighed til på en række møder særskilt at behandle de af ministeriet oversendte henvendelser angående oprettelse af statsgymnasier i Hvidovre, Rødovre og Virum i forbindelse med fortsatte overvejelser i udvalget angående det stadig stærkere behov for et nyt gymnasium på Amager, jfr. herom udvalgets forrige betænkning af juni 1951, pag. 25, og udvalget har ment, at stærke grunde taler for allerede på nærværende tidspunkt at afgive en erklæring om disse sager vedrørende behovet for nye gymnasieskoler i Københavns umiddelbare omegn.

Idet udvalget foreløbig tilbagesender henvendelserne angående nye statsgymnasier i Hvidovre, Rødovre og i Virum, skal man angående disse sager og angående behovet for en ny gymnasieskole på Amager udtale følgende:

Af det medfølgende kort i størrelsesforholdet 1 : 40 000 over København og omegn fremgår det umiddelbart, at Københavns vestlige omegn og Amager er meget dårligt dækket med gymnasieskoler, jfr. kortets angivelser om de nu eksisterende gymnasieskolars beliggenhed. Denne erkendelse forstærkes i høj grad af en undersøgelse af befolkningstal og specielt børnetal i de omhandlede distrikter, ligesom en sådan undersøgelse umiddelbart godtgør, at der også er et stærkt behov for yderligere gymnasiedækning i Lyngby-Taarbæk kommune og kommunerne omkring denne.

I så henseende henviser man til indholdet af de medfølgende statistiske oversigter mærket A—D.

Til almindelig orientering medgives hosfølgende skema A, hvoraf det fremgår, at

antallet af levendefødte børn i hele landet har været stærkt stigende indtil 1946, og at fødselstallene i årene 1943 til 1948 har været særlig store. Dette har allerede været særdeles mærkbart i folkeskolens første klasser og vil også meget snart mærkes i eksamensmellemskolen (fra ca. 1955) med en særlig stor belægning af mellemskolen allerede i årene 1958—62, ligesom det vil mærkes i gymnasieklasserne og realklassen allerede fra 1959.

Af skema B vedrørende folketallet i hovedstadskommunerne fremgår det dernæst, at det samlede folketal i byens indre distrikter i årene 1945—51 i det store og hele har været stationært eller endog har udvist en ringe tilbagegang, og at nærmest kun Valby distrikt med 15,7 pct. stigning og i nogen grad Brønshøj distrikt med 7,8 pct. stigning er vokset i højere grad. Befolkningsstilvæksten i dette tidsrum har gennemsnitlig for alle tre hovedstadskommuner været 4,5 pct., omtrent svarende til befolkningsstilvæksten i landet som helhed. Disse 4,5 pct. fordeler sig med 4,3 på Københavns kommune, 4,0 pct. på Frederiksberg kommune og 7,2 pct. på Gentofte kommune.

Når imidlertid disse oplysninger sammenholdes med oplysningerne i skema C om de tilsvarende og andre tal for omegnskommunerne, fremgår det klart, at udviklingen i høj grad er løbet fra den nuværende placering af næsten alle hovedstadsområdets gymnasieskoler i hovedstadskommunernes inderdistrikter. Skema C viser, at befolkningstallet i vestkommunerne (Hvidovre, Rødovre m. v.) i årene 1945—51 var steget med ikke mindre end 44 pct. til 76 015 og i årene 1945—52 med 54 pct. til 81 244, samt at de tilsvarende tal for nordvestkommunerne var steget med henholdsvis 34 pct.

til 77 602 og 40 pct. til 80 892, og at befolkningstallet for kommunerne Herlev og Gladsaxe tilsammen var steget med henholdsvis 57 pct. til 50 019 og 72 pct. til 54 571 og for Taarnby, Dragør og St. Magleby tilsammen med henholdsvis 54 pct. til 27 685 og 72 pct. til 30 992. Selv om ganske vist de 2 sidstnævnte kommunegrupper totale indbyggertal endnu er væsentlig ringere end de 2 førstnævnte grupper, fremgår det allerede af alle disse tal, at der med god grund kan tales om gymnasienød i omegnskommunerne. Yderligere oplysende i så henseende er det imidlertid af skema C at se, at antallet af skolepligtige børn i årene 1945—51 procentmæssigt er steget endnu langt stærkere i omegnskommunerne end det absolutte folketal i disse kommuner, hvad der har sammenhæng med, at det overvejende er unge familier, der flytter ud, et forhold, som udvalget har anledning til at understrege stærkt.

Medens stigningen i børnetallet (skolepligtige børn) i de 3 hovedstadskommuner i den betragtede årrække var gennemsnitlig 30 pct., var den 56 pct. i vestkommunerne, 49 pct. i nordvestkommunerne og henholdsvis 73 pct. og 52 pct. i de mindre talstærke Herlev-Gladsaxe kommuner og Amagerkommunerne.

Som det fremgår af Skema D, som udvalget har foranlediget opstillet efter et rundspørge til samtlige gymnasieskoler og studenterkursus i hovedstadsområdet, afspejler disse forhold sig tydeligt i det billede, som disse oplysninger fra skolerne giver af, i hvilket omfang børn fra omegnskommunerne søger gymnasieskoler i de 3 hovedstadskommuner (+ de 3 studenterkursus i hovedstaden og Lyngby statsskole samt Holte private gymnasium). Fra vestkommunerne søger ikke mindre end 229 elever ind til gymnasieskoler i hovedstaden, hvortil kommer 12 elever på studenterkursus. Allerede nu er pladssituationen på de offentlige københavnske gymnasieskoler en sådan, at situationen på disse med det stadig stigende børnetal må tilsige, at der på en eller anden måde bør rædes bod på pladsmanglen, og der er ikke for udvalget nogensomhelst tvivl om, at man, når man tager det nævnte tal på 229 elever i betragtning og yderligere tager hensyn til den overordentlig stærke tilvækst i vestkommunerne foruden til et

nyoprettet gymnasiums egen behovskabende virkning, straks vil have rigelig elevtilslutning til en ny gymnasieskole i vestkommunerne.

For nordvestkommunernes vedkommende fremgår det af skema D, at der allerede nu er ikke mindre end 176 elever, der søger gymnasieskole i hovedstadskommunerne. Selv om man kun ser på Lyndby-Tårnbæk kommune, er forholdet det, at 130 elever må søge ind til hovedstadskommunerne og 87 elever til Holte gymnasium (samt 19 til studenterkursus). Den allerede eksisterende statsskole i Lyngby må ganske vist modtage 83 elever, hvoraf henholdsvis 55 og 26 velkvalificerede elever fra Gladsaxe og Værløse kommuner, og ville man foretage en opgørelse af gymnasienøden i Lyngby-Taarbæk kommune på den måde, at man trak disse 83 elever fra de 130 + 87 elever i Lyngby-Taarbæk kommune, der må søge andre gymnasieskoler, ville der for Lyngby-Taarbæk kommune fremkomme et underskud på 134 elever (+ 19 kursus elever). Det må imidlertid forekomme udvalget tvivlsomt, hvorvidt det er berettiget i denne henseende at fradrage de 83 elever (væsentligst fra Værløse og fra Gladsaxe), der ganske naturligt vil være henvist til Lyngby statsskole, ikke mindst, hvis man tænkte sig opført et nyt gymnasium i Virum, der vokser overordentlig stærkt, og som må formodes at vokse særdeles stærkt på grund af de gode kommunikationsforhold mange år fremover, og udvalget vil således skønne, at det var begrundet i det foreliggende materiale at gå ind for oprettelse af en ny gymnasieskole i den nordlige del af Lyngby-Taarbæk kommune i en ikke for fjern fremtid.

Af de sidste linier i oversigten på skema D fremgår det, at der ialt er 657 elever bosat i den del af Københavns kommune, der ligger på Amager, som søger gymnasieskolerne i hovedstadskommunerne (hvortil kommer 17 elever på studenterkursus). Af disse 657 elever kan kun 330 modtages på Christianshavns gymnasium, og de resterende 327 elever ville, rent bortset fra det stadig stærkt voksende børnetal på Amager, kunne fylde en ny gymnasieskole. Udvalget kan ikke nære tvivl om, at der fuldt ud er den fornødne begrundelse for oprettelsen af en sådan ny skole.

Forsåvidt angår sagen om en ny gymnasieskole på Amager er der imidlertid den vanskelighed, at eleverne i meget væsentlig udstrækning kommer fra distrikter, der hører til Københavns kommune. Det måtte derfor uden videre være på sin plads, at der, forinden videre foretoges, i henseende til denne side af sagen forhandlede med Københavns kommune bl. a. angående spørgsmålet om en sådan ny gymnasieskoles beliggenhed. Dette ville imidlertid kræve nogen tid, og udvalget kan ikke anse det for rigtigt at lade de andre her behandlede sager, der i hvert fald delvis må siges at være af presserende karakter, bero på sådanne yderligere undersøgelser. Man må således, forsåvidt angår Amager-spørgsmålet, forbeholde sig at fremkomme med mere definitiv indstilling på et lidt senere tidspunkt.

Idet udvalget henviser til de foran givne oplysninger og specielt ønsker at understrege, at de trafikmæssige forhold skønnes i den nærmeste periode fremover kun at ville underbygge det i nærværende indstilling tagne standpunkt yderligere, skal man uden forbehold henstille, at ministeriet allerede nu tager sagen om oprettelse af en ny gymnasieskole i Hvidovre-Rødovre kommuner med nabokommuner op til definitiv løsning.

Det bemærkes, at udvalget under sit arbejde med de foreliggende planer har drøftet det spørgsmål, hvorvidt det vil være naturligt, at de nye skoler oprettes som statsskoler eller som kommunale gymnasieskoler, et spørgsmål, hvis konsekvenser det imidlertid er vanskeligt for udvalget at tage stilling til, så længe man ikke kender den under forberedelse værende betænkning om de kommunale eksamensskolers tilskudsforhold. Der har dog ikke i udvalget været tvivl om, at det i og for sig vil være mest rationelt, at de nye skoler som hovedregel bliver statsskoler, bl. a. fordi de i udpræget grad skal dække ikke alene den kommune, i hvilken de er beliggende, men også omliggende distrikter. Men der har været almindelig enighed om, at det vil være

naturligt, at de interesserede kommuner yder et endog meget væsentligt bidrag til afholdelsen af byggeomkostningerne, foruden at de stiller den fornødne grund gratis til rådighed. Forskellige anskuelser har været fremsat indenfor udvalget med hensyn til det kontante bidrags rimelige størrelse. Et flertal har fundet det rimeligt, at det fastsættes til 75 pct. af byggeomkostningerne incl. inventaranskaffelserne i overensstemmelse med, hvad der er stillet i udsigt som rimeligt krav fra statens side med hensyn til det planlagte byggeri af en ny statsskole i Aarhus og i Aalborg, hvilken analogi også kunne synes naturlig bl. a. på baggrund af, at situationen er omtrent den samme med hensyn til befolkningstal. Repræsentanten for „Den danske Købstadsforening“, der iøvrigt har påpeget, at han finder fordelingen af statslige og kommunale skoler omkring i landet noget tilfældig, har dog forbeholdt sig sin stilling i så henseende. Det samme gælder finansministeriets repræsentant i udvalget, som er af den opfattelse, at spørgsmålet om fordelingen af udgifterne mellem stat og kommune bør underkastes en nøjere undersøgelse. Udvalget må imidlertid finde, at hele dette spørgsmål efter sin karakter meget må bero på nærmere forhandling mellem ministeriet og de interesserede kommuner.

Det skal anføres, at udvalget har haft lejlighed til at se den grund, som Hvidovre kommune har tilbudt at stille til disposition for opførelsen af et statsgymnasium, og at man for sit vedkommende må finde grunden såvel som dens beliggenhed velegnet for formålet.

Endvidere tilføjes det, at udvalget ikke har kunnet undgå under sine drøftelser at strejfe spørgsmålet om nødvendigheden eller betimeligheden af en strengere praksis med hensyn til optagelsen i gymnasieklasserne, men dels må man anse det for tvivlsomt, om det vil være muligt eller rigtigt at gennemføre forandringer i så henseende, og dels anser man sig ikke for kompetent til at tage stilling til dette spørgsmål.

P. U. V.

Th. Gimsing.

E. Drostby,
sekr.

Bilag 3.**RØDOVRE KOMMUNE.**

Kommunalbestyrelsen.

Den 10. december 1953.

Til undervisningsministeriet, Frederiksholms Kanal 21, K.

I overensstemmelse med resultatet af de forhandlinger, der fandt sted ved det på foranledning af undervisningsministeren indvarslede møde i undervisningsministeriet den 20. f. m., i hvilket deltog repræsentanter for de 7 vestlige omegnskommuner (Brøndbyerne, Glostrup, Herstederne, Hvidovre, Høje-Taastrup, Vallensbæk og Rødovre) angående sagen om opførelse af en statsskole i Rødovre, skal man meddele, at der på foranledning af herværende kommunalbestyrelse den 9. ds. afholdtes møde i Rødovre med de i gymnasiesagen interesserede kommuner angående fordelingen af de udgifter, der er forbundne med opførelsen af et statsgymnasium i Rødovre.

Ved forhandlingerne opnåedes enighed om at imødekomme de af undervisningsministeren på mødet den 20. f. m. fremsatte betingelser om kommunalt tilskud til hjælp til opførelse af en statsskole i Rødovre kommune, således at de interesserede kommuner i fællesskab bidrager med 75 pct. af opførelsesudgifterne, herunder udgifter til rektorbolig, inventar og sportsplads.

Man blev enige om at foretage udgifts-

fordelingen mellem kommunerne efter følgende regler:

- 1) Rødovre kommune stiller den af undervisningsministeriet udpegede grund til rådighed uden vederlag.
- 2) Hvidovre og Rødovre kommuner afholder forlods hver 5 pct. af det beløb, kommunerne tilsammen skal udrede. De resterende kommunale opførelsesudgifter fordeles på samtlige 7 interesserede kommuner efter disses befolkningstal.
- 3) Til bestridelse af de for kommunerne med opførelsen af statsgymnasiet forbundne opførelsesudgifter optager kommunerne et fælleslån, der forrentes og amortiseres således, at den årlige ydelse reguleres efter hver enkelt kommunes indbyggerantal hvert års 1. april.
- 4) Kommunernes byrdefordeling optages til revision, hvis der inden låneperiodens udløb opføres yderligere et statsgymnasium i en af de omhandlede kommuner.

Man forventer, at det høje undervisningsministerium kan tiltræde den vedtagne fordeling af udgifterne kommunerne imellem.

P. k. v.

Gustav Jensen.*Johs. Pedersen.*